

**SZLACHTA
NA POGRANICZU.
TRANSKULTUROWE
POWIĄZANIA
W PRUSACH
(XVIII-XX w.)**

**ADEL IM GRENZRAUM.
TRANSKULTURELLE
VERFLECHTUNGEN
IM PREUSSENLAND
VOM 18. BIS ZUM
20. JAHRHUNDERT**

KONFERENCJA INTERDYSCYPLINARNA
INTERDISZIPLINÄRE KONFERENZ

GDAŃSK / DANZIG,
22.–24.6.2017

CZWARTEK / DONNERSTAG – 22.6.2017

Uniwersytet Gdański, Campus Oliwa, Budynek
Neofilologii, ul. Wita Stwosza 51, aula 0.24

13.00–14.30 Otwarcie konferencji | Eröffnung der Tagung

Witold Molik (POZNAŃ)

Szlachta / ziemiaństwo w zaborze pruskim. Stan i propozycje badań | Adel / Grundbesitzer im preußischen Teilungsgebiet. Forschungsstand und Perspektiven

Miłosz Źezniak (WARSZAWA)

„Die Moderne und der Adel”? Neue Trends in der Erforschung des mitteleuropäischen Adels im „langen” 19. Jahrhundert | Nowoczesność a Szlachta? Nowe tendencje w badaniach szlachty Europy Środkowej w „długim” XIX wieku

Przerwa kawowa | Kaffeepause

15.00–16.30 **SPLOTY I PRZEMIESZCZENIA | VERFLECHTUNGEN
UND VERWERFUNGEN**

Agnieszka Szudarek (SZCZECIN)

Pomorskie szlachcianki w majątkach wiejskich wobec ruchu rolniczych stowarzyszeń kobiecych (Landfrauenbewegung) przed i w czasie I wojny światowej | Frauen des pommerschen Landadels und die Landfrauenbewegung vor dem und während des Ersten Weltkriegs

Chelion Begass (TÜBINGEN)

Armer Adel im Grenzraum. Auswirkungen der Grenzverschiebungen und Reformierung des Staatsapparats nach 1806 auf den preußischen Dienstadt | Drobna szlachta na pograniczu. Wpływ zmian granic oraz reform aparatu państwowego na szlachtę urzędniczą po 1806 r.

Aleksandra Kajdańska (WARSZAWA)

Transkulturowe znaczenie tańca w działalności gdańskiego „Maitre de danse” Gottfrieda Tauberta zawarte w jego dziele „Rechtschaffener Tanzmeister” (1717) | Die transkulturelle Bedeutung des Tanzes im Werk „Rechtschaffener Tanzmeister” (1717) des Danziger „Maitre de danse” Gottfried Taubert

Przerwa kawowa | Kaffeepause

17.00–18.00 **OPOWIEDZIANE ŻYCIA, OPOWIEDZIANY KRAJ –
SZLACHTA W TEKSTACH AUTOBIOGRAFICZNYCH
(Cz. 1) | ERZÄHLTE LEBEN, ERZÄHLTES LAND –
ADLIGE AUTOBIOGRAPHIK (T. 1)**

Monika Mańczyk-Krygiel (WROCLAW)

„Er kämpft noch immer für sein Vaterland.” Zu den Memoiren von Luise Fürstin Radziwiłł (1770–1836) und Mathilde Fürstin Sapieha (1873–1968) | „Wciąż jeszcze walczy za swoją ojczyznę.” Wspomnienia księżnej Luizy z Radziwiłłów (1770–1836) i księżnej Mathildy z Sapiehów (1873–1968)

Magdalena Sacha (GDAŃSK)

Modna pisarka i domowy pamiętnikarz. Luiza von Krockow (1749–1803) i Hans Carl Ernst von Krockow (1769–1841) jako autorzy (komunikat) | Eine angesagte Schriftstellerin und ein privater Tagebuchschreiber. Louise von Krockow (1749–1803) und Hans Carl Ernst von Krockow (1769–1841) als Autoren (Kurzfederat)

18.15 Kolacja | Abendessen

PIĄTEK / FREITAG – 23.6.2017

Objazd studyjny po Ziemi Sztumskiej | Studienreise im Kreis Stuhm

8.30 Wjazd z Gdańska | Abreise aus Danzig
Dom Gościnny Sióstr Brygidek, ul. Polanki 124

Prowadzenie | Führung

Maciej Kraiński (GDAŃSK / WAPLEWO), kierownik Muzeum Tradycji Szlacheckiej w Waplewie, Oddział Muzeum Narodowego w Gdańsku | Leiter des Museums für Adelstradition in Groß Waplitz, Abteilung des Nationalmuseums Danzig

16.00 Muzeum Tradycji Szlacheckiej, Waplewo Wielkie |
Museum für Adelstradition, Groß Waplitz

16.30–18.00 **PRZESTRZENIE KREOWANE – SZLACHTA, SZTUKA
I ARCHITEKTURA | GESTALTETE RÄUME – ADEL,
KUNST UND ARCHITEKTUR**

Sabine Jagodzinski (WARSZAWA)

Gebaute Repräsentation – Zur Architektur von Adelsitzen im Königlichen und Herzogtum/Königreich Preußen im 18. Jahrhundert | Zbudowana reprezentacja – Architektura siedzib szlacheckich w Prusach Królewskich i Książęcych / Królestwie Prus w XVIII wieku

Katharina Ute Mann (KÖLN)

Der polnische Klassizismus im preußischen Teilungsgebiet | Polski klasycyzm w zaborze pruskim

Anna Feliks (OTWOCK WIELKI / WARSZAWA)

Rezydencja w Kręgu i powojenne losy jej wyposażenia (komunikat) | Die Residenz in Krangen und das Nachkriegsschicksal ihrer Ausstattung (Kurzfederat)

18.30 Kolacja | Abendessen

22.30 Przewidywany powrót do Gdańska | Voraussichtliche
Ankunft in Danzig

SOBOTA / SAMSTAG – 24.6.2017

Uniwersytet Gdański, Campus Oliwa, Budynek
Neofilologii, ul. Wita Stwosza 51, s. 168

10.00–11.30 **OPOWIEDZIANE ŻYCIA, OPOWIEDZIANY KRAJ –
SZLACHTA W TEKSTACH AUTOBIOGRAFICZNYCH
(Cz. 2) | ERZÄHLTE LEBEN, ERZÄHLTES
LAND – ADLIGE AUTOBIOGRAPHIK (T. 2)**

Aleksandra Kmak-Pamirska (WARSZAWA)

Oaza z pustyni – pustynia z oazy. Dolne Łużyce jako część Prus w dziewiętnastowiecznym dyskursie kulturowo-społecznym | Eine Oase aus der Wüste – Eine Wüste aus der Oase. Die Niederlausitz als Teil Preußens im kulturgesellschaftlichen Diskurs des 19. Jahrhunderts

Miłoslawa Borzyszkowska-Szewczyk (GDAŃSK)

Przynależności – odgraniczenia – zawłaszczania. Marion Gräfin Dönhoff i Christian Graf von Krockow wobec „dziedzictwa pruskiego” | Zugehörigkeiten – Abgrenzungen – Aneignungen. Marion Gräfin Dönhoffs und Christian Graf von Krockows Umgang mit dem Preußentum

Marcell Mártonffy (BUDAPEST)

„Dieser Name steht für einen Traum.” Familiengeschichtliche Metafiktion und durchgearbeitete Tradition in Péter Esterházy's Prosa | „To nazwisko symbolizuje marzenie.” Metafikcja historii rodzinnej i przepracowana tradycja w prozie Pétera Esterházy'ego

Przerwa kawowa | Kaffeepause

12.00–13.30 **PRZYPISANIA – POSTRZEGANIE | ZUSCHREIBUNGEN –
WAHRNEHMUNGEN**

Magdalena Niedzielska (TORUŃ)

Tożsamości pruskiej szlachty prowincjonalnej od końca XVIII wieku | Identitäten des preußischen Landadels seit dem Ende des 18. Jahrhunderts

Tomasz Rembalski (GDAŃSK)

Stosowanie niemieckiej partykuly „von” w pisowni kaszubskich nazwisk szlacheckich w czasach pruskich i obecnie (próba uchwycenia problemu) | Der Gebrauch der deutschen Partikel „von” in der Schreibweise kaschubischer Adelsnamen von der preußischen Zeit bis heute. Eine Annäherung an das Problem

Krzysztof Wirkus (GDAŃSK)

Pluto Prondzinski w PRL – Pluto von Prondzinski in der RFN. Rewitalizacja przedrostka „von” w nazwiskach potomków tzw. szlachty kaszubskiej | Pluto Prondzinski in der Volksrepublik Polen – Pluto von Prondzinski in der Bundesrepublik Deutschland. Die Wiederbelebung der Präposition „von” in Namen von Nachkommen des sog. kaschubischen Adels

13.30–14:00 Podsumowanie | Abschlussdiskussion

14.00 Obiad | Mittagessen

